

V BEŽIGRAJSKIH OSNOVNIH ŠOLAH

Preveč sedečih predmetov

7 odstotkov učiteljev z neprimerno izobrazbo

Občinski komite za družbene dejavnosti zate pa še izvršni svet sta pred kratkim obravnavala povzetka poročil o stanju vzgoje in izobraževanja v ljubljanskih srednjih šolah in v bežigrayskih osnovnih šolah, ki ju je pripravila ljubljanska enota Zavoda za šolstvo Slovenije. Kot so ocenili na izvršnem svetu, sta poročili dobri, le področje osnovnih šol je prikazano premalo problemsko, da bi lahko razumeli vse vzroke in posledice današnjega stanja.

V šolskem letu 1985/86 je tekel pouk za Bežigradom v sedmih samostojnih osnovnih šolah in v dveh centralnih z dvema podružnicama. Enozimski pouk in celodnevno šolo je obiskovala dobra polovica učencev v petih šolah, ostali pa so hodili v šolo dopoldne in popoldne. V prejšnjem šolskem letu je drgnilo klopi 6.677 učencev, šolsko leto pa jih je uspešno zaključilo 6.577 ali 98,50 odstotkov vseh.

Osnovne šole se otepeja s precejšnjimi prostorskimi težavami.

Nekatere nimajo učilnic za gospodinjstvo, nimajo kuhinje in jedilnice ali nimajo prostora za primerno knjižnico. Kljub temu se lahko bežigrayske osnovne šole pohvalijo s 114.946 knjižnimi enotami mladinske, leposlovne, poljudno-znanstvene in pedagoške strokovne literature, kar je 17 knjig na učenca in učitelja. Vse šole imajo računalniško opremo (od dveh sedmih celot), kar pa je še vedno premalo za bolj intenzivno delo večine učencev.

Poročilo opozarja tudi na neprimerno izobrazbo učiteljev.

Delež nestrokovne zasedenosti delovnih mest je največji v oddelkih podaljšanega bivanja, na predmetni stopnji pa za predmete glasbene, tehnične, likovne vzgoje, fizike in biologije. Od 200 zaposlenih učiteljev jih 14 nima dokončane izobrazbe. Ravnatelji se, kot so potožili, ukvarjajo na šolah z marsičem, tako da jim za tekoče spremljanje in svetovanje učiteljem zmanjkuje časa. Zato so predlagali, naj bi na mestnem nivoju organizirali pravno-financijsko strokovno službo, ki bi tovrstno problematiko poenoteno reševala.

Bežigrayski izvršni svet je ob obravnavi poročila menil, da je treba v prihodnje posvetiti večjo skrb organiziranju permanentnega izobraževanja osnovnošolskega kadra ter večjo skrb razpisnih pogojev za te strukture. Njegovi člani so predlagali, naj se novelira učni načrt, tako da bi otroke razbremenili sedečih dejavnosti in uvedli več športa, saj zdravniki že dlje opozarjajo na slabo držo, ploska stopala in ukrivljene hrbtenice naših šolarjev. Med drugim so tudi predlagali, naj bi pristojni v prihodnje bolj spremljali in nadzorovali kakovost šolske prehrane.

V SREDNJIH ŠOLAH POMANJKLJIVI PROSTORI IN OPREMA NAMENSKIH UČILNIC

Srednje šole se ubadajo s podobnimi težavami kot osnovne, le da so se z uvedbo srednjega usmerjenega izobraževanja in z dopolnjevanjem ter spreminjanjem mreže šol ponekod bolj izostrili. Poročilo tudi tu ugotavlja precejšnje pomanjkljivosti pri šolskih prostorih, predvsem pri telovadnicah, knjižnicah ter prostorih za pripravo in razdeljevanje hrane.

Tudi na srednjih šolah ne počujejo vedno povsem ustrezno izobraženi učitelji in profesorji. Najboljša je izobrazbena struktura pri učiteljih splošno izobraže-

vainih predmetov, med katerimi jih ima čez 90 odstotkov visoko izobrazbo. Že dalj časa ugotavljamo, kot pravi poročilo, da je pedagoško delo za tehnične strokovnjake nezanimivo zaradi slabega materialnega vrednotenja ter pomanjkljive in zastarele opreme in učil. Poleg tega pa si morajo za poučevanje pridobiti še dodatno pedagoško-andragoško izobrazbo. V šolskem letu 1985/86 je imelo kar 77 odstotkov vseh učiteljev praktičnega pouka na ljubljanskih srednjih šolah le srednjo izobrazbo.

V tem šolskem letu sta le dve bežigrayski srednji šoli dobili nove prostore za delo. PTT srednješolski center se je povečal za namensko učilnico za pouk računalništva, delavnico za strokovni predmet in knjižnico. Srednja šola tehničnih strok in osebnih storitev pa je pridobila del prostorov doma šole in jih bo za pouk preuredila v tem šolskem letu.

Investicijsko vzdrževalna dela ter odpravljanje najnujnejših sanitarno-tehničnih pomanjkljivosti pa je teklo kar v 25 ljubljanskih srednjih šolah, med njimi tudi na bežigrayski Srednji naravoslovni šoli. Kljub temu pa še ostajajo odprti številni problemi.

V naši občini ima na primer Srednja vzgojiteljska šola še vedno popolnoma neustrezne materialne pogoje za pouk naravoslovnih predmetov. Od leta 1983 se ni uspela dogovoriti, kot ugotavlja poročilo, za souporabo namenskih učilnic za te predmete s Pedagoško akademijo, ki ima učilnice opremljene po kriterijih višje šole. Po vseh šolah je med drugim tudi nereseno vprašanje vzdrževanja namenskih učilnic in redne oskrbe šol s kemikalijami in drugim materialom za eksperimentalno delo. Šole in predvsem njihova vodstva se znajdejo kot vedo in znajo. Največkrat jim to uspe ob izdatni pomoči organizacij združenega dela. Lani so na primer na Tehnični šoli strok in osebnih storitev s pomočjo združenega dela na novo opremili dve delavnici za praktični pouk v tekstilni usmeritvi in posodobili opremo nekaterih obstoječih učilnic za praktični pouk. Ker pa natično opredeljeni normativi še vedno niso izdelani, se žal te učilnice ne opremljajo enotno, učna tehnologija pa še vedno zaostaja za opremo v sodobni proizvodnji.

Na 26 ljubljanskih srednjih šolah se je v lanskem šolskem letu šolalo 21.153 dijakov v 42 različnih srednjih in 9 različnih skrajšanih programih v dveh programih v dveh stalnih izmenah. Poročilo opozarja na nezasedenost nekaterih usmeritev in na preveliki vpis orugje ter na majhen delež učencev, ki se preusmerijo že pred samim vpisom na šolo. Lani je z izobraževanjem prenehalo 1.027 učencev, nekaterih celo tik pred koncem v četrtem letniku.

Pomembna novost v minulem šolskem letu pa so bile štipendije za nadarjene učence. Zanimiv je tudi podatek, da je bilo v minulem šolskem letu podeljenih na vseh srednjih šolah 2.832 pohval, nagrad in priznanj, kar je za 1,8 odstotka manj kot v letu prej, in 6.563 vzgojnih ukrepov, kar je za 4,3 odstotkov več kot leto prej. 70 učencev pa je bilo izključenih iz šol. Ob koncu šolskega leta je

napredovalo v višje razrede 91 odstotkov učencev.

Ob obravnavi poročila je bežigrayski izvršni svet predlagal, naj se v okviru izobraževalne skupnosti Slovenije izdelajo smernice za enotno opremljanje specializiranih učilnic ter naj se sproži enotna akcija za oskrbo srednjih šol z materialom za laboratorijsko delo. Predlagali so, naj bi posebna izobraževalna skupnost ugotovila potrebo po oblikovanju programa V. stopnje za področje cestnega prometa in V. stopnje za tekstilnega konfekcionarja (kar bi ustrezalo popolni srednji strokovni izobrazbi). Na aktivno ravnateljstvo je treba začeti reševati problematiko prehrane srednješolcev (zdaj je vanjo vključenih manj kot polovico dijakov) ter se zavzemanje za večjo prisotnost šolskih svetovalnih služb pri reševanju vzgojne problematike. V prihodnje naj se del sredstev mestne izobraževalne skupnosti, ki se zbirajo po prispevni stopnji 0,5 odstotka namenili tudi za opremljanje učilnic ter za primerno nagrajevanje učiteljev. Cimprej pa bo treba zagotoviti tudi prostore za nemoteno delo Srednji vzgojiteljski šoli.

V prihodnjem šolskem letu se obetajo tudi spremembe v mreži šol. Na srednji naravoslovni šoli bo število oddelkov naravoslovja zmanjšano za en razred in bo v prihodnje pouk tekel v desetih namesto v enajstih oddelkih.

V. P.

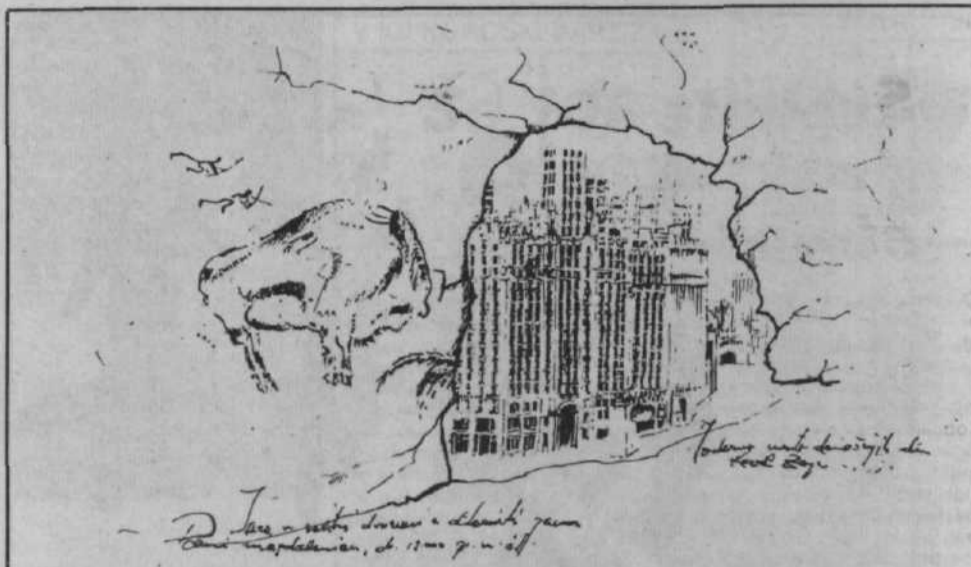
ZDRUŽENI PROIZVAJALCI STROJNE OPREME

Načrtujejo povečati izvoz

Rezultati lanskega gospodarjenja kažejo, da za načrti najbolj zaostaja izvoz. Razlogov je prav gotovo več. Tokrat smo prisluhnili tistim, ki so nam jih navedli v sodruženih proizvajalci strojne opreme. ZPS, kot se krajše imenujejo, predstavljajo v slovenski strojogradnji čez 70 odstotkov tovrstne proizvodnje in zaposlujejo prav tolikšen odstotek delavcev z tega področja. V ZPS predstavlja izvoz od 20 do 28 odstotkov celotnega prihodka sozda.

Kot je dejal Peter Tribušon, podpredsednik kolegijskega poslovnega odbora sozda, pa se tudi njihov gigant peča s težavami nove devizne zakonodaje. Po novem devize ne ostajajo delovnim organizacijam, pač pa se vse stekajo v Narodni banki Jugoslavije. Pravico do uvoza in deviz pridobijo delovne organizacije na podlagi družbeno priznanih reprodukcijskih potreb, s čimer so v njihovem sodruženju aktivni izvozniki seveda bistveno na slabšem. Zakonodajna vnaša tudi negotovost glede plačila obveznosti do tujih partnerjev. Ne ve se namreč, kdaj bodo banke nakazale sredstva v tujino. To je negativno vplivalo na izvoz. Poleg tega pa je bil lani izvoz na konvertibilno področje tudi dohodkovno nezanimiv.

Kljub vsem tem težavam Združeni proizvajalci strojne opreme, kot je dejal Peter Tribušon, vztrajajo na konvertibilnih trgih. V letu 1986 so izvozili za 137 milijonov dolarjev, od tega za 40 milijonov na konvertibilno področje. Pokritost skupnega uvoza z izvozom pa je bila 374 odstotna. Letos načrtujejo, da bodo izvozili za 184 milijonov dolarjev, od tega za 62 milijonov ameriških do-

Nezamenljivi zakladi tradicije

Od začetka, od arhaične vaške kulture, ki jo je spodrinila urbana civilizacija, katere razpoznavni znak je mesto, pa vse do danes, se je v razvoju marsikaj spremenilo, rodilo se je veliko novih idej. Mesto je mogoče gledati kot strukturo, ki je posebej opremljena za ohranjanje in prenašanje civilizacijskih dobrin. Skoncentrirano na minimalnem prostoru omogoča strukturalno širjenje. V tem lahko najde prostor za spremenljive potrebe ter nove, popolnejše oblike razvijajoče se družbe in za vso narumadeno zgodovinsko doto.

Ljudje, ki gremo od začetkov popolnosti naproti, vemo, kaj hočemo. Svojo odločnost zajemamo iz hotenj naših prednikov, za katere se ve, da so bili marljivi, spretni rok, vajeni trdega dela, a hkrati polni žara po nenehnem iskanju novega, boljšega, lepšega.

V Smeltu trdno vztrajamo na poti, ki jo je začrtala ustvarjalnost teh ljudi. Različnost okolij, raznolikost kultur in avtohtonost bivanjskih hotenj ljudi, ki smo jih spoznali in razumeli, so vgrajeni v rezultatih našega dela. To je dokaz, da stopamo v pravo smer.

Od začetkov do popolnosti

SMELT

skladni programi

Peter Tribušon, predsednik KPO ZPS: »Kljub težavam moramo obdržati tuje trge, saj lahko le tako ostanemo v stiku z zahtevno tehnologijo.«

o nadaljni gradnji jedrskih elektrarn v Jugoslaviji počakali do leta 2000. »Izkoristimo prej predvsem druge vire energije,« pravi. Kot pomembne je opredelil izrabo vodnega potenciala in premoga – z gradnjo hidro in termoelektrarn in uvajanje varčnejše proizvodnje, ki bi proizvedla večji družbeni proizvod na enoto energije. Šele potem, kot rezervo, bi pod pogojem velike večje varnosti, pristopili k izkoriščanju jedrske energije.

VIDA PETROVČIČ

Seminar za vodilne kadre v gospodarstvu

Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo bo organizirala od začetka marca do srede junija vrsto seminarjev za višje vodilne kadre v gospodarstvu. Program ponuja teme, s katerimi želijo vplivati na strateški način mišljenja in delovanja pri vodstvu delovnih organizacij. Seminarji bodo potekali v Novi Gorici v izobraževalnem centru Iskra Delta ter v novi zgradbi Smelta v Ljubljani. Prijavite se lahko na FSPN, komisija za doktorski študij.

V. P.

Vabilo na občni zbor

Društvo upokojencev Posavje vabi na občni zbor, ki bo v soboto, 7. marca ob 16. uri v osnovni šoli Danile Kumar v Stožicah. Pred pričetkom bo kratka slovesnost, po občnem zboru pa tovariško srečanje vseh posavskih upokojencev.